

Creativity assessment: From measurement to intervention

Procena kreativnosti: od merenja do intervencije

Vlad Glaveanu

Aalborg University, Denmark

AALBORG UNIVERSITET

Ključna pitanja

1. Da li su deca (zaista) kreativna?
2. Kako su zapravo deca kreativna?
3. Koja (naučna) sredstva imamo da procenimo njihovu kreativnost?
4. Kako možemo proceniti njihovu kreativnost na smisleniji način koji je osetljiv na kontekst?
5. Kako možemo ponovo ujediniti evaluaciju i praksu, merenje i intervenciju?

Zumiranje dečje kreativnosti

Da li su deca (zaista) kreativna?

- Deca se igraju, pevaju, crtaju, pričaju priče na tako prirodan i spontan način da se jednostavno čini da predstavljaju otelotvorenje ideje o kreativnosti
- Međutim, za psihologe, dečija 'umetnost' je "prvi korak u kreativnom procesu, dok veoma mali broj dece ode dalje od tog prvog koraka na putovanju koje možda zahteva 10 ili 100" (Duke, 1973)

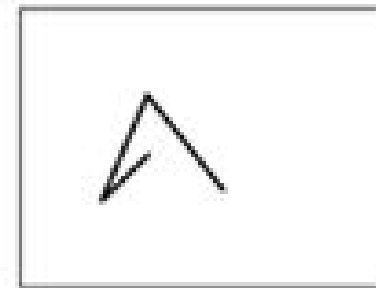
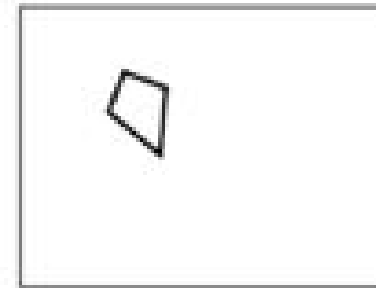
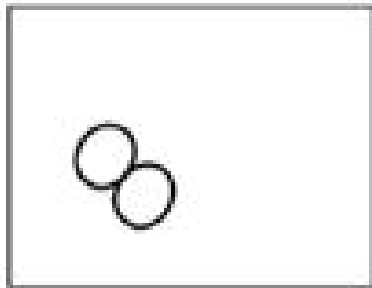
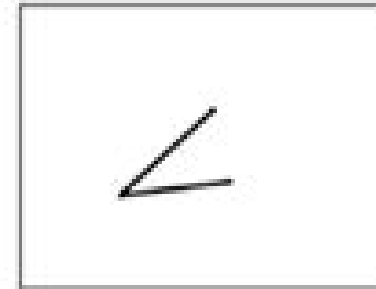
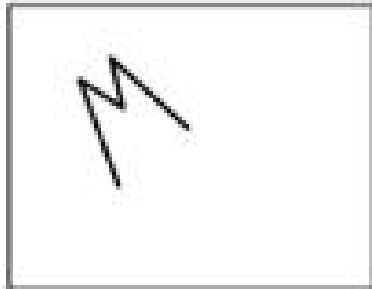
Neke stare dihotomije

- Interne, psihološke funkcije prema Odnosima sa spoljašnjim (socijalnim i materijalnim) svetom
- Namerna kreativnost naspram Srećnih slučajeva
- Istorijske, revolucionarne tvorevine naspram Svakodnevnne kreativnosti
- Dakle, šta je naše shvatanje 'dečje kreativnosti'?

Dečja kreativnost

- Minorne, a ne značajne kreacije
- Lična, a ne društvena vrednost
- Spontana, a ne namerna
- Samo-ekspresivna umesto potpuno socijalizovane
- Odnosi se na opšti, a ne na specifični domen
- Eksperimentalna umesto konceptualne
- **Potencijal, a ne postignuće**

Merenje kreativnog potencijala

Torrance Tests of Creative Thinking (TTCT)

(Torensov test kreativnog mišljenja)

- Klasičan psihometrijski instrument koji je Torens šezdesetih godina prošlog veka osmislio
- Može se sprovoditi kao individualni ili grupni test od vrtića do završetka studija
- Uključuje verbalne zadatke: pitaj-i-pogodi, poboljšanje produkta, neobične upotrebe, neobična pitanja i jednostavno pretpostavi
- I neverbalne zadatke: stvaranje slike, završavanje slika i figura koje se sastoje od linija ili krugova koje se ponavljaju

Guilford's Alternative Uses Task

(Gilfordov Test alternativnih apotreba)

- *Navedi što je više moguće različitih upotreba cigle:*

Meri fluentnost, fleksibilnost, originalnost, elaboraciju.

Prednosti i ograničenja

- Standardizacija i mogućnost poređenja
- Generalno jednostavni za upotrebu i bodovanje
- Predstavlja prijatnu aktivnost za većinu dece

ALI i

- Pitanje prediktivne validnosti
- Uska definicija kreativnosti
- Naglasak na opštosti domena

Nova merenja: EPoC

- *The Evaluation of Potential for Creativity*
(*Evaluacija Potencijalne Kreativnosti*)
(EPoC; Lubart, Besançon & Barbot, 2011)
- Predstavlja:
“višeslojnu, modularnu bateriju testova usmerenu na specifične domene, koja omogućava evaluatorima da uhvate višedimenzionalnost kreativnog potencijala i da dođu do različitih profila potencijala za kreativnost”

(Barbot, Besançon & Lubart, 2011, p. 58)

Unapređenje testiranja kreativnosti

- Dodaje više domena kreativnosti (npr. grafička/umetnička, verbalna/književna, muzička, socijalna)
- Procenjuje i divergentne i konvergentne procese mišljenja
- Generiše profile umesto da dolazi do jednostranih skorova
- Konstatno ažurira norme testa

I dalje otvorena pitanja

- Šta nastavnici zapravo uče iz takvih tekstova i kako treba da interpretiraju rezultate?
- Kako nastavnici mogu da priđu takvim testovima a da budu sigurni da koriste odgovarajuće standarde?
- Kako će deca i roditelji razumeti situacije i rezultate testiranja?
- Šta nastavnici mogu da urade da efikasno podrže kreativnost u učionici i van nje?

Glavni nedostaci kojima se treba baviti

PROCESI MIŠLJENJA

INDIVIDUALNO DETE

FOKUS NA PROIZVOD

SITUACIJA TESTIRANJA

PROCENA KREATIVNOSTI

STVARNE PRAKSE

INTERAKCIJA SA DRUGIMA

FOKUS NA PROCESSE

ŠKOLSKO OKRUŽENJE

POVEĆANJE KREATIVNOSTI

Uvođenje kulturne psihologije

- Kulturna psihologija se (ponovo) pojavila 1980ih godina, kad se psihologija zainteresovala za odnos između uma i njegovog konteksta (Cole, 1996)
- Mentalne funkcije ‘se šire’ u svet i obavezno se distribuiraju među ljudima, između ljudi i predmeta
- Kulturna psihologija se bavi razvojem na sociogenetskim, ontogenetskim i mikrogenetskim nivoima.

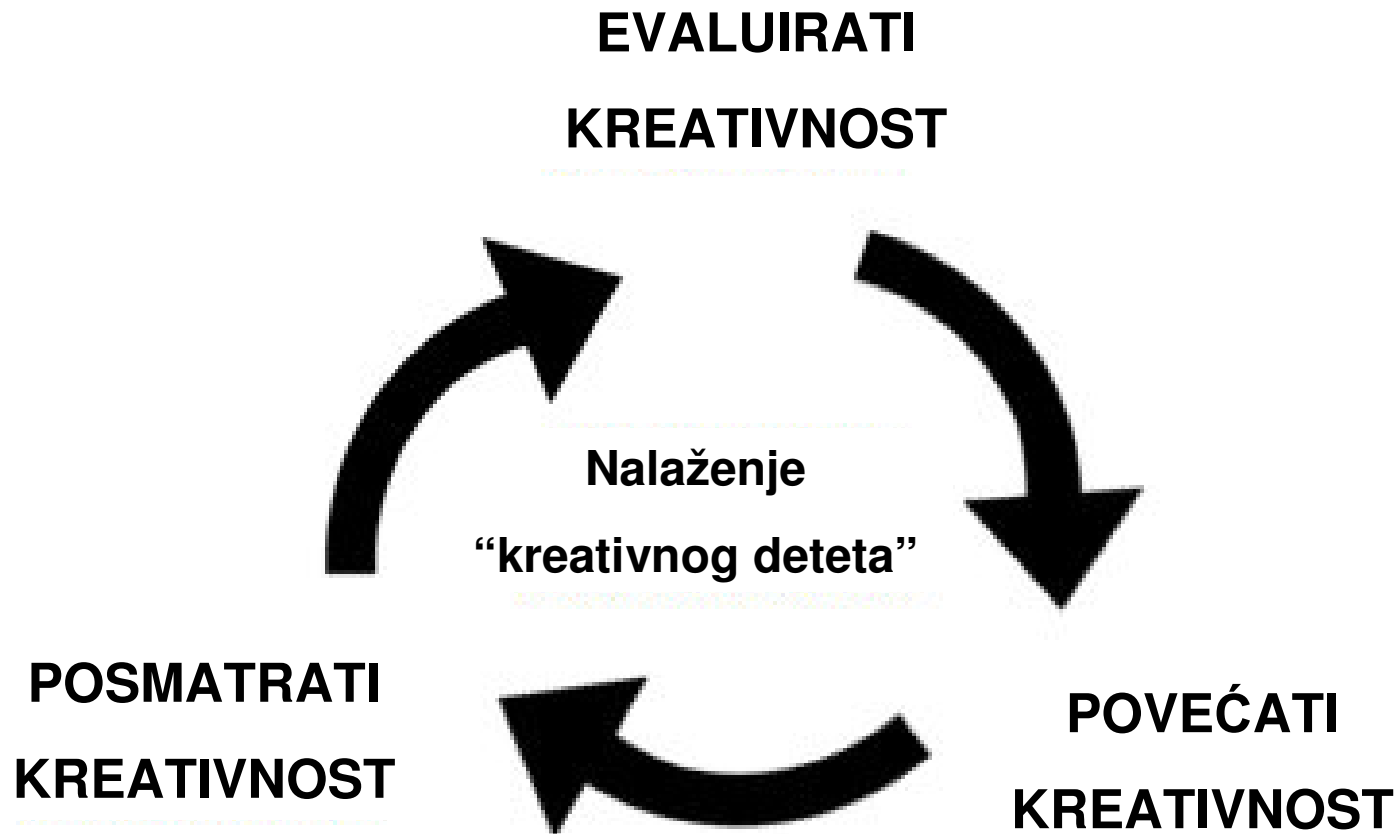
Kulturna psihologija kreativnosti

- Za kulturne psihologe kreativnost predstavlja:
 - **Distribuiran proces**, istovremeno psihološki i socio-materijalni
 - **Čin koji se odvija u situaciji**, različito oblikovan u zavisnosti od konteksta (vremenskog i prostornog)
 - Oblik **socijalne prakse** koja obavezno angažuje i druge ljude kao saradnike, sudije, korisnike, itd.
 - Oblik **kulturnog učestvovanja**, uz korišćenje kulturnih resursa da bi se generisali novi izvori

Konsekvence za procenjivanje

- Uvođenje idiosinkrazija i konteksta
- Usmeravanje pažnje na procese stvaranja značenja
- Razmatranje implikacija za identitet
- Otkrivanje društvenog utvrđivanja standarda
- Ponovno povezivanje testova sa svakodnevnim životom
- **Korišćenje testiranja kao oblika intervencije**

Dinamičan krug

Dinamična, formativna procena

- Obuhvat procene ne bi trebalo da se odnosi na stvaranje hijerarhija, već na korisnost za praksu
- Cilj nije da se vidi gde dete 'jeste' po pitanju kreativnosti već gde 'može biti'
- Dinamična procena se oslanja na Vigotskijevske tradicije u obrazovanju
- U njoj se koriste parovi dece ili parovi dece i odraslih koji rade isti (kreativan) zadatak

U zaključku

- Testovi kreativnosti bi trebalo da se koriste na **refleksivan** način, u svetlu njihovih prednosti i ograničenja
- Nastavnici bi trebalo da koriste sopstvenu kreativnost da osmisle **interaktivne situacije** koje se mogu koristiti i za procenu i za stimulisanje kreativnosti
- Standardizacija u obrazovanju treba da prepozna ulogu koju igra **različitost** i značaj **konteksta** za kreativni izraz

Thank you, Tak,
Hvala Vam, Multumesc!

Za pitanja i
komentare, molim
Vas kontaktirajte me
na:
vlad@hum.aau.dk

